

Jesper Knudsen, adm. direktør i Elcon, vil gerne udnytte de kronede dage, som elektrikere har: "Vi ser, at kurven for efterspørgsel stiger, og det forsøger vi at få udnyttet." Foto: Hans Christian Jacobsen

Dansk byggeboom dræner marked for elektrikere

Nye tal for kommende store byggeprojekter viser fremgang på boligbyggerier. Det giver travlhed hos leverandører som f.eks. elektrikere, hvis ledighed er i bund

Af Emma Klinker Stephensen

Synet af byggepladser kan man godt vænne sig til de næste år. Oversigten over de kommende store byggeprojekter for de næste 12 måneder, der netop er landet fra **Byggefakta** og **Bygherreforeningen**, viser, at der kommer tryk på i byggebranchen. Især på boligbyggerierne, der står for to tredjedele af de kommende byggerier.

Det får flere leverandører til at løbe hurtigt. Der er bl.a. stor efterspørgsel på murere og elektrikere.

I elektrikerens virksomhed **Elcon** er det noget, direktøren kan genkende.

“Vi ser, at kurven for efterspørgsel stiger generelt, og der bliver mere og mere aktivitet, og det forsøger vi at få udnyttet,” siger **Jesper Knudsen**, adm. direktør i Elcon.

Elektrikerens travlhed minder om tiden før finanskrisen, hvor billedet lignede det, vi ser i dag. Alligevel er der tydelige forskelle:

“Virksomhederne tackler situationen helt anderledes i dag end for ti år siden (da finanskrisen ramte, red.),” siger **Niels Jørgen Hansen**, adm. direktør i **Tekniq**, en arbejds-giver- og erhvervsorganisation for installationsbranchen. Han peger på, at leverandørerne er mere forsigtige end før.

Elcon er en af de virksomheder, der håndterer den store efterspørgsel på elektrikere helt anderledes i dag.

“Vi fik nogle år ved sidste krise, og dem kan vi stadig se, når vi tager trøjen af. Sidst var

vi i en grad usårlige, men vi har lært af det i dag. Vi bruger mange kræfter på at vurdere hvert enkelt projekt, og hvordan økonomien ser ud hos kunden,” siger Jesper Knudsen.

Byggeboom buldrer

Der er et byggeboom i boligbyggeriet nu, og det er umiddelbart positivt – men:

“Det går for stærkt med boligbyggeriet, fordi alle lugter penge. Og selvfølgelig kan det gå galt. Alle, der har oplevet den sidste krise, husker forhåbentlig så godt, at

man ikke skal sige, at det ikke kan gå galt,” siger **Jens Slott Johansen**, adm. direktør i Byggefakta, der sammen med Bygherreforeningen står bag projektlisten.

“To ud af tre byggerier på listen er boligbyggerier, og boligerne boomer. Vi skal tilbage til før finanskrisen, for at det har boomet på samme måde,” siger Byggefaktas direktør.

Det er ifølge **Henrik Bang**, adm. direktør i Bygherreforeningen, ikke kun leverandører som elektrikere eller murere, der mærker efterspørgslen.

“Vi er nu på det hidtil højeste niveau i flere års stigning i byggepipelinen. Det er et presset marked, hvor alle har smadder travlt. Derfor er det rigtig vigtigt at være tydelig med de udbud, man sætter i markedet, og gå i dialog med de bydende,” siger han.

Henrik Bang oplever en forøgelse i antallet af nybyggerier, men er ikke nervøs for en overophedning i økonomien på nuværende tidspunkt.

“Der er tale om et byggeboom lige nu. Det er et presset marked, men ikke et overophedet marked. Vi kan se, at kur-

ven for byggerier er jævnt stigende,” udtaler Henrik Bang. Han advarer mod at sætte yderligere fut i udviklingen:

“Man skal passe meget på med at sætte endnu mere bål under den udvikling, som man gjorde sidste gang, der var optræk til højkonjunkturer.”

Problem med kapacitet

Den private sektor har planlagt store byggeprojekter de

liteten af arbejdet, når nogle fagfolk bliver presset grundet den øgede arbejdsmængde.

“Vi har før set ved højkonjunkturer, at der kommer fejl og mangler ved byggeprojekterne, fordi det går så stærkt. Der er for mange mennesker involveret, og så glipper det med at holde kvaliteten. F.eks. hos murerne og elektrikere,” siger direktøren.

Direktør for Elcon Jesper

“Vi fik nogle år ved sidste krise, og dem kan vi stadig se, når vi tager trøjen af. Sidst var vi i en eller anden grad usårlige, men vi har lært af det i dag”

Jesper Knudsen, adm. direktør i Elcon

FAKTA | Store projekter i byggebranchen

- Byggebranchen har inkl. offentlige og private projekter planlagt store byggerier for 78,6 mia. kr. det næste år. Heraf står den private sektor for de 52 mia. kr.
- De projekter, der defineres som store og indgår på listen, er projekter, der er budgetteret til minimum 50 mio. kr.
- To tredjedele af de planlagte byggerier er boligbyggerier, og det er en fordobling siden 2014.
- 53 pct. af de store byggerier til en samlet værdi af 42 mia. kr. ligger i Region Hovedstaden.

Kilde: Byggefakta og Bygherreforeningen

næste 12 måneder for 52 mia. kr., hvilket er det højeste niveau siden finanskrisen. For at et byggeprojekt kan blive optaget på listen over store byggeprojekter, skal det være budgetteret til minimum 50 mio. kr.

Selvom Henrik Bang ikke bekymrer sig for overophedning, bekymrer han sig for kva-

Knudsen mener dog ikke, at det forhøjede arbejdspress giver mere sjuusk.

“Vi ville have set det, hvis vi havde flere reklamationer eller mere sjuusk. Det er ikke min opfattelse,” siger han.

Elektrikerfaget er generelt et konjunkturfølsomt felt.

“Vi ser til dels ligheder med efterspørgslen på elektrikere

Elektrikervirksomheden Elcon med adm. direktør Jesper Knudsen i spidsen har lidt over 700 ansatte, og 100 af dem er blevet ansat i løbet af det sidste års tid. Foto: Hans Christian Jacobsen

... marked for elektrikere

nu i forhold til før krisen. Der er en høj aktivitet, men det er en meget konjunkturfølsom branche. Vi har fuld beskæftigelse til alle vores medarbejdere, og vi ansætter flere og flere,” siger Jesper Knudsen.

“Vi er på det hidtil højeste niveau i flere års stigning i byggepipelinen. Det er et presset marked”

Henrik Bank, adm. direktør i Byggherreforeningen

Installatørforeningen Tekniq ser specielt et parameter, der til forveksling ligner 2007.

Ifølge tal fra Tekniq er ledigheden blandt elektrikere på 1,1 pct. Omkring finanskrisen var den nede på 0,4 pct.

“Ledighedsniveauet var nogenlunde det samme for ti år siden,” siger Niels Jørgen Hansen.

Jesper Knudsen er dog heller ikke parat til at slå krise-

alarm på baggrund af tallene: “Jeg vil ikke på nogen måde sige, at vi står foran en ny finanskrisesituation, fordi jeg tror, at mange virksomheder er blevet klogere. Det er vi blevet,” lyder det fra Elcon-direktøren.

Fremtidens kollegaer

Elcon ansætter mange lærlinge for at møde den stigende efterspørgsel på elektrikere. Siden midten af 2016 har firmaet ansat 100 medarbejdere, så der nu er godt 700 ansatte i Elcon. 90 af dem er lærlinge.

“Vi ansætter mange lærlinge og er med til at fostre vores kommende medarbejdere. Vi ser lærlinge som kommende medarbejdere og en langsigtet investering,” siger Jesper Knudsen.

Ud over satsningen på unge medarbejdere prioriterer Jesper Knudsen også at holde fast på sine medarbejdere.

“Vi vil ikke kun følge med kurven, men også outperforme kurven. Det kræver, at vi kan fastholde vores medarbejdere og uddanne nye lærlinge og holde fast i dem,” siger han.

emst@borsen.dk

Kamp om ledige elektrikere

Af Emma Klinker Stephensen

Hvis man skal imødekomme den store efterspørgsel på bl.a. elektrikere, skal man som dansk arbejdsgiver måske lære at sige “eltavle”, “sikring” og “stikkontakt” på andre sprog end dansk. Udenlandsk arbejdskraft kan være en måde at imødekomme den høje aktivitet blandt flere leverandører i byggebranchen.

“Virksomhederne skal være bedre til at holde på dem, de uddanner, og som branche skal vi overveje, hvordan vi beskæftiger udenlandske medarbejdere,” siger Niels Jørgen Hansen, adm. direktør i erhvervsorganisation for installationsbranchen Tekniq.

For elektrikere er der meget at lave. Ledigheden er nede på 1,1 pct. Inden finanskrisen var den på 0,4 pct.

Den lave ledighed skyldes bl.a., at mængden af ældre i samfundet er vokset. Da arbejde i byggebranchen generelt er nedslidende, er der færre til at påtage sig de job, der er brug for.

“Antallet af personer i den arbejdsdygtige alder er mindre, og folk er ældre. Nedslidning er også en faktor. Man har ikke de samme evner som f.eks. murer, når man er 65 år, som når man er yngre,” siger Curt Liliegreen, direktør i Boligøkonomisk Videnscenter.

“Som branche skal vi overveje, hvordan vi beskæftiger udenlandske medarbejdere”

Niels Jørgen Hansen, adm. direktør i Tekniq

Han vurderer, at man i Danmark bliver nødsaget til at hente arbejdskraft fra udlandet i endnu større grad.

“Fordi der er flere ældre i arbejdsstyrken, kan vi godt stå i en situation i Danmark, hvor vi mangler arbejdskraft. Derfor er det også vigtigt, at vi kan hente hjælp udefra. F.eks. fra de baltiske

lande. Det vil jeg vurdere, at vi bliver afhængige af de kommende år,” lyder det fra Curt Liliegreen.

Høj aktivitet indtil 2020

Ifølge Henrik Bang, adm. direktør i Byggherreforeningen, er virksomheder i hele byggebranchen opmærksomme på tendensen.

“Virksomhederne prøver at mande op. Det brede billede af beskæftigelsen er, at man ansætter mere udenlandsk arbejdskraft, så på den måde er situationen også anderledes end for ti år siden, da finanskrisen ramte. Da var internationaliseringen af arbejdsstyrken ikke blevet en del af hverdagen endnu,” siger Henrik Bang.

Byggefakta og Byggherreforeningen er kommet med en liste over de store byggeprojekter for de næste 12 måneder, der viser høj aktivitet i byggebranchen. Især på boligbyggerier er der fremgang. I samme anledning er der kommet en prognose, der viser, at aktivitetsniveauet forsætter til 2020.

emst@borsen.dk